

TÜRK DİLİ KONUŞAN ÜLKELER İŞBİRLİĞİ KONSEYİ TÜRKİSTAN GAYRİRESMİ ZİRVESİ BİLDİRİSİ

Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi'nin (bundan böyle Türk Konseyi olarak anılacaktır) Gayriresmi Zirvesi "Türkistan: Türk Dünyasının Manevi Başkentlerinden Biri" temasıyla çevrimiçi olarak 31 Mart 2021 tarihinde düzenlenmiştir.

Toplantı, Kazakistan Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı Sayın Kasım-Comart Tokayev başkanlığında, Kazakistan Cumhuriyeti'nin Birinci Cumhurbaşkanı, Elbaşı ve Türk Konseyi'nin Onursal Başkanı Sayın Nursultan Nazarbayev, Azerbaycan Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı Sayın İlham Aliyev, Kırgız Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı Sayın Sadır Japarov, Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan, Özbekistan Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı Sayın Şevket Mirziyoyev, Türkmenistan Devlet Başkanı Sayın Gurbangulu Berdimuhammedov, Macaristan Başbakanı Sayın Viktor Orban'ın yanısıra Türk Konseyi Genel Sekreteri Sayın Baghdad Amreyev'in katılımlarıyla gerçekleştirilmiştir.

Türk Konseyi Devlet Başkanları,

İlkbahar ekinoksunu müjdeleyen, doğanın yenilenmesini ve yeni bir hayatın başlangıcını simgeleyen Nevruz Bayramını kutlayarak;

Azerbaycan Cumhuriyeti, Kazakistan Cumhuriyeti, Kırgız Cumhuriyeti, Özbekistan Cumhuriyeti ve Türkmenistan'ın bağımsızlıklarını yeniden kazanmalarının yaklaşan 30. Yıldönümü dolayısıyla tebriklerini ve 1991 yılında Türk Dili Konuşan Devletlerin bağımsızlığını hemen tanıdığı için Türkiye Cumhuriyeti'ne şükranlarını ifade ederek;

Türk Dili Konuşan Devletlerin son yıllarda elde ettiği kaydadeğer siyasi ve sosyo-ekonomik ilerlemeyi vurgulayarak ve Türk Dünyası'nda çok taraflı ilişkilerin gelişimine yüksek değer atfederek ve Türk Devletleri arasındaki işbirliğini daha da derinleştirmeye yönelik güçlü taahhütlerini ifade ederek;

Azerbaycan Cumhuriyeti topraklarının askeri işgalden kurtarılmasını övgüyle anarak ve Ermenistan-Azerbaycan çatışmasının sona ermesinden memnuniyet duyarak;

Türk Dünyasında daha yakın işbirliği ve daha ileri dayanışma için uzun vadeli vizyon ve hedefleri belirleme ve stratejik yönelimi şekillendirme kararlılıklarını yineleyerek;

Başlangıcından bu yana Türk Konseyi'nin elde ettiği değerli kazanımları vurgulayarak, Türk Konseyinin, Türk Dünyasında işbirliğinin ve eşgüdümlü faaliyetlerin sağlanmasındaki, Türk Dünyası'nın değerlerinin ve çıkarlarının bölgesel ve uluslararası arenada daha fazla tanıtılmasındaki ve desteklenmesindeki rolünü artırma niyetlerini teyit ederek;

Halklarının yararına barış, istikrar, güvenlik ve refaha katkı sağlayan bir araç olarak çok taraflı ekonomik işbirliğinin önemini altını çizerek;

Türkistan şehrinin geniş Türk Dünyasından halkları bir araya getirmedeki manevi önemini kabul ederek;

İslam ahlakının Türk ekolünü kuran ve Türk Dünyasında felsefenin gelişiminde güçlü bir etkide bulunan ilham kaynağı büyük bir şahsiyet olarak Hoca Ahmet Yesevi'nin mirasını överek;

Türk Dili Konuşan Ülkeler İşbirliği Konseyi'nin Kurulmasına Dair Nahçıvan Anlaşması doğrultusunda, Örgüte Üye Devletlerin ortak tutum geliştirmelerini teminen, Türk Dünyasının çıkarlarını etkileyen bölgesel ve uluslararası konularda istişarelerde bulunmaya devam etmenin önemini ifade ederek;

1. Türkistan şehrini Türk Dünyasının Manevi Başkentlerinden biri olarak ilan ederler. Türk Dünyasının diğer seçkin kadim şehirlerine gelecekte rotasyon usulü temelinde benzer statünün verilebileceği konusunda mutabık kaldıklarını ve Sekretarya'ya, Türkiye'de yapılacak 8. Türk Konseyi Zirvesi öncesinde Dışişleri Bakanları Konseyinde (DBK) kabul edilmek üzere, Üye Ülkelerle birlikte bu konuda bir yönetmelik hazırlama talimatı verdiklerini;

2. Kazakistan Cumhuriyeti'nin Birinci Cumhurbaşkanı, Elbaşı ve Türk Konseyi'nin Onursal Başkanı Ekselansları Sayın Nursultan Nazarbayev'in Türk Konseyi'nin isminin değiştirilmesi girişimini destekleyerek, Dışişleri Bakanlarına ve Sekretarya'ya, 2021 sonbaharında Türkiye Cumhuriyeti'nde düzenlenmesi öngörülen 8. Zirvede alınabilecek bu karara temel teşkil edecek belgeleri hazırlama talimatı verdiklerini;

3. "Türk Dünyası Vizyonu-2040" ve "Türk Konseyi 2020-2025 Stratejisi" belgelerinin ilk taslaklarını hazırlamasından dolayı Sekretarya'yı takdir ederek, Üye Devletlerin ilgili makamlarına, Türkiye'de yapılacak müteakip Zirve'de, ulusal uygulamalarına uygun olarak muhtemelen onaylanmak üzere, Sekretarya ile birlikte çalışarak anılan belgeleri hazırlama talimatını verdiklerini;

4. Çatışmalardan etkilenen bölgelerin yeniden ihyası, inşası ve entegrasyonu çabalarında Azerbaycan Hükümeti'yle ve halkıyla dayanışmalarını ifade ettiklerini ve birbirlerinin egemenliğini, toprak bütünlüğünü ve uluslararası kabul görmüş sınırlarının değişmezliğini karşılıklı olarak tanıma ve saygı gösterme temelinde Ermenistan ile Azerbaycan arasındaki ilişkilerin normalleşmesini desteklediklerini;

5. Türk Konseyi'nin, daha iddialı ve ulaşılabilir hedefler belirlemesine, özellikle ulaştırma, gümrük, enerji ve altyapı alanlarında stratejik öneme sahip bölgesel projeler gerçekleştirmesine ve bunları etkin şekilde uygulamasına olanak sağlamak için ekonomik şartların önemini vurguladıklarını;

6. Türk Dünyasının edebiyat, sanat, sosyo-ekonomik, ilim ve kültürel hayatının gelişmesine büyük katkı sağlayan ünlü şair ve devlet adamı Ali Şir Nevai'nin Türk halkları nazarındaki büyük değerine işaretle ve doğumunun 580. yıldönümünün bu yıl kutlanması münasebetiyle Türk Konseyi Uluslararası Ali Şir Nevai Ödülü tesis edilmesinde mutabık kaldıklarını;

7. Üye Devletlerin ilgili kurumlarına, Türk Dünyasının edebiyat, sanat, bilim ve kültürünün gelişimine önemli katkılar yapmış olan seçkin şair, filozof ve devlet adamlarından Yusuf Has Hacıp'in doğumunun 1005. yıldönümünü, Nizami Gencevi'nin doğumunun 880. yıldönümünü, Yunus Emre ve Türkçe yılını, Ali Şir Nevai'nin doğumunun 580. yıldönümünü, Cambıl Cabayev'in doğumunun 175. yıldönümünü ve Alihan Bökeyhan'ın doğumunun 155. Yıldönümünü ve Hüseyin Karasayev'in doğumunun 120. yıldönümünü kutlama faaliyetlerinin Türk İşbirliği Örgütleriyle eşgüdüm içinde düzenlenmesi talimatını verdiklerini;

8. Son Zirveden bu yana Türk Konseyi Sekreteryası'nın faaliyetlerinde elde edilen önemli başarıları takdir ettiklerini;

beyan ederler.

Devlet Başkanları, Kazakistan Cumhuriyeti'nin Birinci Cumhurbaşkanı, Elbaşı ve Türk Konseyi'nin Onursal Başkanı Sayın Nursultan Nazarbayev'e Gayriresmi Türkistan Zirvesi'ne öncülük ettiği için ve Kazakistan Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı Sayın Kasım-Comart Tokayev'e toplantıdaki görüşmeleri yöneterek başarılı bir şekilde sonuçlandığı için içten teşekkürlerini ifade ederler.

31 Mart 2021 tarihinde çevrimiçi olarak Azerbaycan, Kazak, Kırgız, Türkçe ve Özbek dillerinde kabul edilmiştir.